

KARNE SEVİNCİ VE İSM-İ HAFİZ

Bugün öğrencilerin ara tatile çıktığı ve dolayısı ile bir dönemki çalışmalarının ve ders durumlarının gözüküğü karnelerini aldıkları gün. Geamiste hepimizin yaşamış olduğu bu tatlı heyecan aslında içinde hepimizi teyakuzla geçirecek çok büyük bir beşaret yada ikazatı içinde taşıyan bir tablo.

Bu minvalde tefekkür medar olması için **Mesnevi-i Nuriye**'de geçen bir bölümü tefekkür etmek istiyorum.

ONBEŞİNCİ NOTA:

Üç mes'eledir.

Birinci Mes'ele:

İsm-i Hafiz'in tecelli-i etemmine işaret eden

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

Kim zerre miktar hayır yaptıysa mükafatını görür, kim zerre miktar şer yaptıysa onun mükafatını görür (2:294-7-8)

âyetidir. Kur'an-ı Hakîm'in bu hakikatına delil istersen, Kitab-ı Mübin'in mistarı

İSM-İ HAFİZ lügat manası olarak Cenab-ı Hak'ın bütün tohum ve çekirdeklere olduğu gibi basta insan olmak üzere basına gelecek ve basından geçecek vaziyetleri muhafaza etme tasarruflarının ismi. Muhafaza edicilik, koruyup esirgeyicilik anlamına gelir. Koruma ve muhafaza fitri bir kavundur, reddedilmez bir hakikattir. Herkes gerek yaşadığı hayata gerek şahsi hayatına baktığında göreceği çok büyük bir hakikat koruma, muhafaza etme hakikatidir. Yine dikkatle baktığımızda bu koruma, muhafaza etme hakikatının o şeyin, esyanın hatta vücudumuza bakan cihetle organlarda bile değere, kıymete göre değiştiğini görürüz.

Bir şey maddi ve manevî değeri nisbetinde o nisbete göre etkili bir korumaya, muhafazaya tabi tutulur.

Vatan, namus önemlidir ve bunları muhafaza etmek için kişi ölse şehid mertebesine nail olur.

Altın, elmas gibi madenler değerleri nisbetinde korunur.

Demir, alüminyum da madendir ama değerleri diğerlerine göre daha az olduğundan koruma ve muhafaza azdır.

Yakın zamanda akıllı telefonlar yine marka ve değerine göre korunur. İnsan vücudunda kalp ve beyin çok önemli olduğundan her iki organ çok sert kemiklerle özel bir koruma ve muhafaza konumuna tabi tutulur.

Bu ve buna benzer ve bütün koruma ve muhafaza yöntem ve uygulamaları bu İsm-i Hafîz'in cilve ve tecellileri dir. Bu dar ve kararsız dünyada numunelerinin gözüktüğü İsm-i Hafîz'in tecellisinin tam olarak gözükeceğine dair

KİM ZERRE MİKTAR HAYIR YAPMIŞSA MÜKAFATINI GÖRÜR.

KİM ZERE MİKTAR ŞER YAPMIŞSA MÜKAFATINI GÖRÜR.

§ ZILZAL SURESİ 7-8 §

bu ayet bize muhafazanın ve hesabın ne denli hassas olacağına dikkat çekiyor.

Bu dünyada korunan, muhafaza edilen şeyler değerinin nisbetin hassas bir ölçü ile tartılıyor. Ezcümle

Demir "ton" ile

Meyve "kilo" ile

Altın "gram" ile

Elmas "karat" ile

Ahirette ise kainatın en değerli varlığı olan insan ve insanın amellerini ölçü birimi "zerre" olarak ifade ediliyor.

Bu muhafaza konumunu ve hesaptaki bu inceliği insanın idraki olmakta zorlanıyor. Kur'an'ın bu hükmünü kabul için yine Kur'an'ı bir metod ile delilendirip izah edilecek

âyetidir. Kur'an-ı Hakîm'in bu hakikatına delil istersen, Kitab-ı Mübin'in mistarını üstünde yazılan şu kâinat kitabının sahifelerine baksan, ism-i Hafiz'in cilve-i a'zamını ve bu âyet-i kerimenin bir hakikat-ı kübrasının naziresini çok cihetlerle görebilirsin. Ezcümle:

Çok mükemmel bir metod. Risale-i Nur'un Kur'an'dan almış olduğu çok önemli ve sürekli kullandığı bir metod.

Şimdi burada Cenab-ı Hakk'ın İsm-i Hafiz'ine isret eden bu ayetinin delillendirmesini Kitab-ı Kebir-i Kainat üzerinden yapacak. Bu noktada şunu çok iyi anlamak gerekiyor ki:

Kur'an ve Kainat iç içedir. Kur'an ve Kainat bize Rabbimizi tarif eden, ders veren iki büyük kitaptır.

İki kitabı tek muallim yani Hz. Muhammed (a.s.m) üzerinden ders alıyoruz.

İki tür şariat vardır.

Şariat-ı İlahiye ikidir:

Biri:

Sıfat-ı kelâmdan gelen bir şeriattır ki, beşerin ef'al-i ihtiyariyesini tanzim eder.

İkincisi:

Sıfat-ı iradedden gelen ve evamir-i tekviniye tesmiye edilen şariat-ı fitriyedir ki, bütün kâinatta cari olan kavanin-i âdâtullahın muhassalasından ibarettir. Evvelki şariat nasıl kavanin-i akliyeden ibarettir; tabiat denilen ikinci şariat dahi, mecmu-u kavanin-i itibariyeden ibarettir. Sıfat-ı kudretin hâssası olan tesir ve icada mâlik değildir.

Kur'an bu noktada adeta Kainatı yaratıcı olan Rabbin adıyla okutur. Kitabı mübin ilim sahasında proje halinde olan yani "imamı mübin" de olan varlıklara, irade ve kudretin teması ile vücuda gelmesinin adıdır. Kur'an bana bu kudret ayetlerini onları yaratan Rablerini tanıtarak okutan bir kitaptır. Kainat yaradılışını nizam ve intizamı ile mucizelikleri ile Rabbini tanıtan mucizevi bir kitaptır.

Kur'an'da bir Hafız'dır, kudret kalemiyle kainat sayfelerinde yazılan ayatı okuyor.

Kur'an bir kâridir, kıraattır, tilavettir. Kainat nizamını okuyor ve fiillerini yazıyor.

Hem üslûb-u Kur'anîde öyle bir cezalet ve selaset ve fitrîlik var ki: Güya **Kur'an bir hâfızdır; kudret kalemiyle kâinat sayfelerinde yazılan âyatı okuyor. Güya Kur'an, kâinat kitabının kıraatıdır ve**

168

nizamının tilavettir ve Nakkaş-ı Ezelîsinin şunatını okuyor ve fiillerini yazıyor. Bu cezalet-i beyaniyeyi görmek istersen, hüşyar ve müdakkik bir

Bu noktalardan dolayı kainat, mahlukat üzerine yapılacak her çalışma, okunan her ilim, talim okunan her bilim beni yaratıcıma Rabbime götürür. İlim, bilim ile din yani Kur'an asla çatmaz. Bu noktada Altıncı Mes'ele'de Üstadın çok önemli bir tesbiti var.

Kastamonu'da lise talebelerinden bir kısmı yanıma geldiler. "**Bize Hâlıkımızı tanıttır, muallimlerimiz Allah'tan bahsetmiyorlar**" dediler. Ben dedim: Sizin okuduğunuz fenlerden her fen, kendi lisan-ı mahsusuyla mütemadiyen Allah'tan bahsedip Hâlıkı tanıttırıyorlar. **Muallimleri değil, onları dinleyiniz.**

Her bir fen ve san'at bize Rabbimizi tanıtan bir kitabın babları, sayfeleri hükmündedir.

O yüzden bilim ile din çatışmaz ama çatıştırılır.

Bir yanda aklı gözüne inmiş gafletle kainata, yaradıysa, mevcudata esbab hesabına bakıp bunca yaratılan harikulediliği sebeplerle açıklayan, madde ile anlamlandırılan materyalist bilim adamlarının yaratıcı inkar inadi ile Kur'an'ı red etmeleri, diğer yandan Kur'an'ı tilavetten öteye taşınmamış, dini camide yaşayan onun harici yerlerde dinin zahiri ile meşgul olup san'at, bilim sahifesindeki yazıları okuyamayan kişilerin bilimi inkar etmeleri ile Kur'an, din ile bilim çatıştırılır.

Şimdi bana İsmi Hafiz'in bu hassas tecellisinin ve zerre miktar hesabın sağlamayacağı ahiret alemindeki tecellini etemmine beni ikna edecek, kalbi mutmanlık ile iman ettirecek bir tarzda dersi güzel bir misalle yine alemi şahadet üzerinden verilecek.

âyetidir. Kur'an-ı Hakîm'in bu hakikatına delil istersen, Kitab-ı Mübin'in mistarı üstünde yazılan şu kâinat kitabının sahifelerine baksan, ism-i Hafiz'in cilve-i a'zamını ve bu âyet-i kerimenin bir hakikat-ı kübrasının naziresini çok cihetlerle görebilirsin. Ezcümle:

Ağaç, çiçek ve otların muhtelif tohumlarından bir kabza al. O muhtelif ve birbirine muhalif tohumların cinsleri birbirinden ayrı, nevileri birbirinden başka olan çiçek, ağaç ve otların sandukçaları hükmünde olan o kabzayı karanlıkta ve karanlık, basit ve camid bir toprak içinde defnet, serp. Sonra mizansız ve eşyayı farketmeyen ve nereye yüzünü çevirsen oraya giden basit su ile sula. Sonra senevî haşrin meydanı

Üstad hazretleri misal verirken o misal üzerinde esbabın tesirsizliğini anlayacağım noktalara çok güzel vurgu yapıyor.

ZİKREDİLEN ESBAR

Ağaç, çiçek ve otların muhtelif tohumları

Tohumlar birbirine muhalif

Cinsleri ayrı ayrı

Nev olarak birbirinden farklı

Ekim işlemi karanlıkta yap

Karanlık, basit, cami'd toprağa serp

Mizansız, şeyayı farketmeyen, nereye yüzünü çevirsen oraya akan su

nereye yüzünü çevirsen oraya giden basit su ile sula. Sonra senevî haşrin meydanı olan bahar mevsiminde gel, bak! İsrâfil-vari melek-i ra'd; baharda nefh-i sur nev'inden yağmura bağırması, yer altında defnedilen çekirdeklere nefh-i ruhla müjdelemesi zamanına dikkat et ki, o nihayet derece karışık ve karışmış ve birbirine benzeyen o tohumcuklar, ism-i Hafîz'in tecellisi altında kemal-i imtisal ile hatasız olarak Fâtır-ı Hakîm'den gelen evamir-i tekviniyeyi imtisal ediyorlar. Ve öyle tevfik-i hareket ediyorlar ki; onların o hareketlerinde bir şuur, bir basiret, bir kasd, bir irade, bir ilim, bir kemal, bir hikmet parladığı görünüyor.

Bütün ilk paragrafta zikredilen esbaba müracat ettikten sonra bahar mevsiminde adeta İsrâfil (as) sur'a üflediğinde hasirde canlanan insanlar gibi o tohumlar nefh-i sur gibi yağmurun bağırmasıyla, onlara ruh verilmesi ruhların tekrar ait olduğu bedende dirilmesi yani nefh-i ruhla müjdelemesi gibi Fâtır-ı Hakîm yani benzersiz, eşsiz, farklı olara Hikmetli bir yaratılışa mazhar oluyolar.

Ve bu tohumların bu emre riayetlerinde yedi mertebede Rablerini o yaratılış ile tarif edip tanıtıyorlar.

TOHUMLARIN AÇMASINDAKİ TEVHİD DELİLLERİ

- MUTLAK BİR SUUR • KASD • MUTLAK BİR İLİM
- BASİRET • MUTLAK BİR İRADE • MUTLAK BİR KEMAL
- HİKMET

Varlık, var oluş bütün safhalarıyla, bu safhalarda gösterdiği bütün tavır ve halleriyle her an iş başında olan Rablerini gösteriyor ve tarif ediyor.

Çünkü görüyorsun ki; o birbirine benzeyen tohumcuklar, birbirinden temayüz edip ayrılıyor. Meselâ bu tohumcuk, bir incir ağacı oldu. Fâtır-ı Hakîm'in nimetlerini başlarımız üstünde neşre başladı. Serpiyor, dallarının elleri ile bizlere uzatıyor. İşte ona sureten benzeyen bu iki tohumcuk ise, gün âşığı namındaki çiçek ile, hercaî menekşe

179

gibi çiçekler verdi. Bizler için süslendi. Yüzümüze gülüyorlar, kendilerini bizlere sevdireyorlar. Daha buradaki bir kısım tohumcuklar, bu güzel meyveleri verdi ve sünbül ve ağaç oldular. **Güzel tad, koku ve şekilleri ile iştihamızı açıp, kendi nefislerine bizim nefislerimizi davet ediyorlar ve kendilerini müşterilerine feda ediyorlar. Tâ nebatî hayat mertebesinde, hayvanî hayat mertebesine terakki etsinler.** Ve hâkeza.. kıyas et. Öyle bir surette o tohumcuklar inkişaf ettiler ki, o tek kabza, muhtelif ağaçlar ve mütenevvi çiçekler ile dolu bir bahçe hükmüne geçti. İçinde hiçbir galat, kusur yok.

فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ

sırrını gösterir. Herbir tohum, ism-i Hafîz'in cilvesiyle ve ihsanıyla ona pederinin ve

Var oluş üzerinde muhtesem bir tevhid okuması aynı gibi birbirine çok benzer tohumlardan, bir kabza tohumlardan her biri farklı, çiçekler, meyveler kusursuz olarak yaratılıyor. Buda bana

HAYDI GÖZÜNÜ GEVİR : EN KÜÇÜK BİR KUSUR GÖRÜYÖZ MÜSÜN?

{MÜLK SURESİ 3}

ayetini kitab-ı kebir-i kainat üzerinde tefsir ediyor, gösteriyor.

sırrını gösterir. Herbir tohum, ism-i Hafîz'in cilvesiyle ve ihsanıyla ona pederinin ve aslının malından verdiği irsiyeti; iltibassız, noksansız muhafaza edip gösteriyor.

Hıfz ve koruma kavunu tohumlar üzerinde pederinin, aslının devamı olarak gözüküyor. Geçmiş bitkilerin, çiçeklerin, meyvelerin herbirinin tohumu muhtesem, kusursuz bir koruma ve muhafaza kavununa yeni ismi Hafîz'e ayinedarlık ediyor. Buraya kadar ismi Hafîz'in tecelli örnekleri: en düşük hayyat mertebesi olan nebatat hayatında gösterildi.

Konunun başında girişte koruma, muhafaza kavunun esya yada varlık üzerinde o esyanın ve varlığın değeri nisbetinde arttığını belirtmiştim.

Üstad yine çok özel ve Kur'an'î bir metod ile konuyu insana ve insanın değeri üzerinden bu mezkur ayetin ifade ettiği hafîziyete dikkat çekecek.

İşte bu hadsiz hârika muhafazayı yapan Zât-ı Hafîz, kıyamet ve haşirde hafiziyetin tecelli-i ekberini göstereceğine kat'î bir işarettir. Evet bu ehemmiyetsiz, zâil, fânî tavırlarda bu derece kusursuz, galatsız hafiziyet cilvesi bir hüccet-i katıadır ki; ebedî tesiri ve azîm ehemmiyeti bulunan emanet-i kübra hamelesi ve arzın halifesi olan insanların ef'al, âsâr ve akvalleri ve hasenat ve seyyiatları, kemal-i dikkat ile muhafaza edilip muhasebesi görülecek.

Bu fani, korasız dünyoda bu derece dakik ve hassas bir muhafazayı yapan zât, ebedî, daimi olan alem-i ahirette ismi Hafîz'in tecelli-i ekberini göstereceğine kesinlikle kolbi bir mutmainlik ile iman edilir ve ederiz.

İkinci noktada kısa ama Kur'an'î ve içi dolu vasıflar ile çok geniş bir insan tanımı yapıyor. Ve fani, kararsız şu dünya için de yalnızca en düşük hayat mertebesinde yani nebatat hayatının binlerce nev'inde bu hafiziyet bina yapan insana, Kur'an'ın insan tanımına göre insana çok büyük bir besaret yada azabı netice verecek bir hafiziyeti, hesabı kitabı des

veriyor:

BU DÜNYA	İsm-i HAFİZİN TEECELİSİ	AHİRET	İNSANIN MAHİYETİ	İsm-i HAFİZİN İNSANDA MUHAFAZE ETTİKLERİ
Ehemniyetsiz	Kusursuz	Daimi	Ebedi tesiri bulunan	Ep'âl
Zail	Galatsız	Bâki	Emanet-i Kübra hamelesi	Âsar
Fani			Arzın Halifesi	Akval
	Endüsük Hayat mertebesi olan Nebatatin binler Nev'inde gördük			Hasenat
				Seyyiat

BURADA EN DÜŞÜK HAYAT

MERTEBESİNDEKİ YARATTIĞI NEBATAT

NEV'İNDE BU HAFİZİYETİ YAPAN

DÂR-ı BEKADA BU MAHİYETTEKİ İNSANIN

BÜTÜN HER ŞEYİNİ KEMAL-İ DİKKAT

İLE MUHAFAZA EDİP MUHAŞEBE

EDİCEK.

Âyâ bu insan zanneder mi ki, başı boş kalacak? Hâşâ!.. Belki insan, ebede meb'ustur ve saadet-i ebediyeye ve şekavet-i daimeye namzeddir. Küçük-büyük, az-çok her amelinden muhasebe görecek. Ya taltif veya tokat yiyecek.

İşte hafiziyetin cilve-i kübrasına ve mezkûr âyetin hakikatına şahidler hadd ü hesaba gelmez. Bu mes'eledeki gösterdiğimiz şahid; denizden bir katre, dağdan bir zerredir.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

İnsan bu mahiyette bu vazifede olduğundan insan bu dünyada başıboş kalmaz. İnsan ebedi ister, ebede mecbustur.

Ya vahyin tahkiki iman eğitimine dahil olup, tabii olup salih ameliler ile yaratılış gayesine göre yaşayıp taltif görecek, yada fitratına ve yaratılış gayesine ihanet edip hayvan gibi yada ondan daha aşağıda yaşayıp sekaveti daimiyeye namzedir olacak.

Bütün bu imtihan sırrı bittikten sonra her insan ölümü tadacak Kahir eksenli her insan kefenlenip aynı tohumlar gibi zahiri aynı olarak kabre defnedilecek

Aynı yumurtalar gibi, tohumlar gibi cenazeleri kabre ve sarası ahirete gönderiyoruz

Nasıl ki aynı tohumlar toprak altına girince ismi hafiz ile muhafaza edilen hakikati ortaya çıkarıyor, insanlarda zahiren aynı şekilde kabre defnedilecek ama toprak altında hakikati inkisaf edecek islamiyet suyu, iman ziyası, ubudiyet toprağı altında terbiye olmuş, Kur'an'ın emirlerine imtizal etmişse alemi berzahda dal budak verecek, alemi ahirette Cennet'te hodsiz kemalata mazhar olacak.

Yok yaratılış gayesini Kur'an'a göre anlamlandırıp yaşamaz cihazatı maddiye ve maveriyesini nefsin hevasına sarfetse bozulan çekirdek gibi tefessüh edip helak olacak.

İşte bütün bu noktalar ile çok sağlam bir hafiziyet ve neticesi olan muhasebe beni bekliyor.

İyi bir kârne için çok dikkatli ve hassas çalışmalıyım.

KARNE GÜNÜ VE ALEM-İ AHİRET

Karne gününde bir kısım öğrencilerin takdir veya teşekkür sevinci ile eve giderken karnelerini saklamadan göstermeleri , diğer yandan sene içinde derslerine gereken önemi göstermeyip karnesi zayıf olan öğrencilerin karnelerini göstermeden saklayarak eve gitmeleri hepimizin alem-i ahirette karşılaşacağı bir hakikatı hatıra getiriyor.

Kur'an'da amel defterlerini sağ elinden alanlar karnesinde bütün dersleri iyi olan takdirlik öğrenciler gibi amel defterlerini herkese göstererek sevincini şöyle ifade edecekler.

HAKKA SURESİ

18-O gün (hesap için Allah'a) arz olunursunuz. **Hiçbir sırrınız gizli kalmaz.**

19-İşte o vakit, kitabı kendisine sağından verilen kimse der ki: **"Gelin, kitabımı okuyun!"**

20-**"Çünkü ben, hesabımla karşılaşacağımı zaten biliyordum."**

Diğer taraftan amel defterini sol elinden alanlar var ki karnesi zayıf öğrenciler gibi karne günü onlara eziyet ve ızdıraptan başka bir şey değil.

HAKKA SURESİ

25-Kitabı kendisine sol tarafından verilen ise şöyle der: **"Keşke kitabım bana verilmeseydi."**

26-**"Hesabımın ne olduğunu da bilmeseydim."**

O yüzden dikkatli olacağım. Her günahın muhafazası var doğru ama cezası sonuca göre olacak. Gecekte, hâli hazırda çok günah işlemiş olabiliriz. Daha güneş batmadan doğmadı zaman var. Önümüze sürekli af mekanizmaları zamanları çıkıyor. Her an tövbe, her daim dua, gecelerde teheccüd, cuma geceleri, cuma günleri, üç aylar, mübarek kandil geceleri, bayram geceleri, hac, umre vs. Mevla bizleri affetmek için adeta bahaneler arıyor. Gayret ve ciddiyet ile iyi bir karne almak, hatta kırk notları düzeltmek elimizde.

Mevla inşaallah nasip eylesin seyyiatımız. hasenata tebdil eylesin, nihayetsiz ser ve günah potansiyelimizi, nihayetsiz hayır yapma potansiyeline tebdil eylesin. İnsan çok büyük makamda. Büyük makamdakilerin hesabı yüce divan gibi büyük makamlarda yapılır.

Bir general mahkemede general rütbesi ile yargılanmaz. Apoletleri söküp öyle hesaba çekilir. Hapse hain olarak girer. İnsana çok büyük bir vazife ve o vazifeye taalluk eden çok büyük bir makam verilmiş. Buna ihanet ettiğimizde hasrimiz, yargılanmamız o vazife makama göre olacak. Kimileri nurani bir şekilde, kimileri ise sureti dehşetli korkunç bir şekilde haznedilip hesaba çekilip, mükafat ve ceza görecek.

